

Juanas Ignacio Fourmentas Kalvelis: „Lietuviškai veiklai - daugiau kaip pusė gyvenimo“

Lietuviškai veiklai Argentinos lietuvis Juanas Ignacio Fourmentas Kalvelis atidavė daugiau kaip pusę savo gyvenimo - 23 metus. Ši veikla itin suaktyvėjo išmokus lietuvių kalbą, 2005-aisiais metais, grįžus į Argentiną po dešimties mėnesių, praleistų Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje. Nors lietuvis buvo tik jo senelis, Juanas Ignacio Fourmentas Kalvelis jaučiasi lietuviu ir įvardina tai kaip pasaulio lietuvių palikuonių pareigą.

„Mane visi vadina Jonu.“, - mėgina padėti Argentinos lietuvis, kai žurnalistas laužydamas liežuvį bando išstarti ilgą jo vardą. Žinoma, aiškiai išstarti pasiseka tik pačią pabaigą - lietuvišką pavardę Kalvelis.

Lietuvos žiniasklaidos dėmesio centre atsidūręs Jonas Kalvelis (Juan Ignacio Fourment Kalvelis) - jau daugiau kaip pusę metų vadovauja Argentinos Lietuvių Bendruomenei. Pirmininko pareigas einantį lietuviško kraujo turintį argentinietį, tiesiog 100 proc. atsidavusį lietuviškai veiklai, žino ir pažįsta visi pasaulio lietuviai. Daugelis jį pažįsta kaip Argentinos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininką, kaip Pietų Amerikos lietuviams atstovavusį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narį. O labiausiai - kaip nepailstantį šokėją.

Argentinos lietuviai neatskiriamas nuo lietuviško šokio

Kalbiname Juaną Ignacio Fourmentą Kalvelį apie Argentinos lietuvius, jo mokslus Vasario 16-osios gimnazijoje ir praūžusių šimtmečio dainų šventę.

Papasakokite apie Argentinos lietuvius. Kiek jų esama? Kas sudaro šioje šalyje veikiančią lietuvių bendruomenę?

Per Pirmąjį ir Antrąjį pasaulinius karus į Argentiną atvyko apie 35 tūkstančius lietuvių. Sakyčiau, kad dipukų karta čia nepasiliko, toliau ieškojo savo namų pasaulyje. Argentinoje liko dar senesnės kartos lietuviai. Ambasados duomenimis, Argentinoje yra apie 200 000 lietuvių palikuonių. Tų, kurie aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje – 800-1000.

Pats priklausau „Nemuno“ lietuvių draugijai, kuriai yra jau 109 metai. Kita „Lietuvių sąjunga“ gyvuoja jau 105 metus, „Lietuvių centras“ – 92 metus, lietuvių draugijai „Mindaugas“ – 87-eri, dar yra „Aušros vartų parapija“. Taip pat Argentinoje veikia 12 lietuvių tautinių šokių kolektyvų, vienas choras. Tai ir yra Argentinos lietuvių bendruomenė. Žinoma, šokių kolektyvų yra tiek daug todėl, kad kiekviena draugija turi savo šokių kolektyvą. 200 lietuvių ateina į vieną draugiją, 200 – į kitą. Taip ir pasiskirsto. Gerai yra tai, kad kiekviena draugija turi

savo patalpas, savo valdybą, savo statutą ir yra nepriklausoma. Sostinėje Buenos Airėse yra „Lietuvių centras“, priemiestyje – „Susivienėjimas“.

O Jūs pats? Kuo dar, be pirmininkavimo Bendruomenei, užsiimate?

Aš, kaip Argentinos lietuvis, jau penkiolika metų esu eteryje – vedu lietuviško radijo valandėlę „Lietuvos aidai“. Dar esu 47-erius metus gyvuojančio lietuvišku tautinių šokių kolektyvo „Nemunas“ vadovas ir šokėjas. Man labai patinka ne tik šokti, bet ir vadovauti jam. Juo labiau, kad mano tėvai susipažino „Nemuno“ kolektyve. Mano tėtis dirbo su lietuviais Argentinoje. Kadangi tuo metu „Nemune“ trūko šokėjų, mano tėtis pradėjo jame šokti ir įsijungė į jo gretas. Tai buvo mūsų šeimos pradžia. Kaip ir mano. Aš taip pat susipažinau su savo žmona „Nemuno“ šokių kolektyve. Mano dukrytei šiuo metu yra treji metai ir ji jau taip pat šoka lietuvių tautinių šokių vaikų kolektyve Argentinoje. Šokis – mums labai svarbus ir tai yra viena pagrindinių lietuviškų veiklų Argentinoje.

Kaip atsidūrėte Vasario 16-osios gimnazijoje Hiutenfelde, Vokietijoje? Kokius išpūdžius, patirtis atsivežėte į Argentiną?

Nors šeimoje mes nekalbėjome lietuviškai, norėjau išmokti lietuvių kalbą, buvau (ir esu) labai smalsus ir prieš 14 metų (2004 m.), gavęs stipendiją iš Lietuvių Fondo, atvykau mokytis į Vokietiją, Vasario 16-osios gimnaziją, kur būdamas tarp lietuvių per 10 mėnesių išmokau lietuvių kalbą. Tuo metu buvau vienintelis moksleivis iš Pietų Amerikos ir pirmas iš mūsų bendruomenės, kuris nemokėjo kalbėti angliškai, vokiškai ar lietuviškai, todėl pradžioje pasitelkiau gestų kalbą. Išties labai susiėmiau ir intensyviai mokiausi. Iš Vasario 16-osios gimnazijos ir mane supusių žmonių pasiėmiau labai daug – lietuvių kalbą, tautinę kultūrą (šokius, dainas), papročius. Man gimnazija – labai miela, labai brangi vieta. Esu dėkingas tuometiniam gimnazijos direktoriui Andriui Šmitui, kuris man labai padėjo. Visuomet prisimenu šią vietą su šypsena veide. Vasario 16-osios gimnazija visuomet buvo ir bus lietuvių židinys. Ji buvo lietuvių sostinė Europoje. Labai svarbu išlaikyti šią švietimo įstaigą, kad Europos lietuviai, ir ne tik, galėtų ją lankyti ir semtis lietuviškos kultūros, švietimo.

Tačiau situacija keičiasi ir šiuo metu Argentinos lietuvių jaunimas mokytis vyksta tiesiai į Lietuvą.

Išties tuo metu buvo tokia situacija, kad Brazilijos, Urugvajaus, Argentinos lietuviai, paprastai finansuojami Lietuvių Fondo Čikagoje, mokytis vykdavo į

Vasario 16-osios gimnaziją Hiutenfelde. Šiuo metu situacija keičiasi. Dabar Argentinos lietuvius siunčiam tiesiai į Lietuvą – raginame rinktis studijas Vilniaus, Kauno universitetuose semestru ar net dviem. Tam jau kurį laiką yra labai daug galimybių. Šią idėją labai remia LR švietimo ir mokslo ministerija, Švietimo mainų ir paramos fondas Lietuvoje.

Kokie į Argentiną anksčiau grįždavo lietuviai iš Vokietijoje veikiančios lietuvių gimnazijos ir šiuo metu – iš Lietuvos? Ar jaučiate skirtumą?

Žinoma, yra viena problema: ten, kur apsistoja mūsų jaunimas Lietuvoje, susirenka visas pasaulis ir dažniausiai jie ten kalba anglų arba ispanų kalbomis. Ir tai jiems nepadaeda išmokti lietuvių kalbos ir integruotis. Iš dalies jaučiame šiuos rezultatus pagal lėtesnį jų mokymąsi. Tačiau Pietų Amerikos, Argentinos jaunimas labai nori vykti į Lietuvą. Šiuo metu Vilniaus universitete mokosi net šeši Argentinos lietuviai – penki iš mano draugijos „Nemunas“, kiti – iš lietuvių susivienijimo. Šis etapas jokių būdu nėra atostogos, juk atvažiuojama konkrečiai dirbti. Žinoma, dalis jų pasilieka Lietuvoje arba grįžta, randa darbą. Mūsų tikslas, kad jie padėtų Argentinos Lietuvių Bendruomenei ir būtų joje. Kad nebūtų savanaudiški, o bendruomeniški. Vertiname tai kaip didžiulę investiciją.

Ar Argentinoje veikia lituanistinė mokyklėlė?

Mūsų bendruomenėje veikia vaikų tautinių šokių kolektyvas. Su susirinkusiais vaikais rengiame šokių repeticiją ir atskirai – pamokas. Taigi, vaikai – šoka, dainuoja, skaičiuoja lietuviškai. Geriausiai lietuvių kalbos mokosi per žaidimą. Pas mus vyksta ir lietuvių kalbos kursai, kuriuos veda minėti stipendininkai, semestru ar dviem išvykę į Lietuvą, arba praktikantai iš Lietuvos. Universitete yra tokia programa, leidžianti studentui atlikti praktiką užsienyje. Tad Argentinoje sulaukiame Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų, norinčių, galinčių mokytis ir vedančių lietuvių kalbos pamokas Argentinos lietuviams, ir ne tik. Ir, žinoma, prisidedančių prie lietuviškos veiklos.

Koks Jūsų asmeniškai ir bendruomenės didžiausias pasiektas rezultatas?

Tai, ką aš darau – mano gyvenimo būdas, stilius. Mes jaučiamės lietuviais, Lietuvos dalimi. Žinoma, esame ir argentiniečiai, turime čia savo tradicijas, kultūrą. Didžiausias mano ir visos Argentinos Lietuvių Bendruomenės tikslas – ir jau rezultatas – šiais metais įvykusi šimtmečio dainų šventė. Įdėjome daug darbo. Į Lietuvą atvyko 50 Argentinos lietuvių – 26 „Nemuno“ šokėjai. Bendrą delegaciją

iš Pietų Amerikos sudarė apie 90 žmonių. Didžiausias mūsų darbo rezultatas ir šilčiausias momentas buvo, kuomet giedodami Lietuvos himną Vilniaus oro uoste mus pasitiko Vilniaus universiteto choras ir vaikų tautinių šokių kolektyvas „Ugnelė“. Turbūt daugelis matė, kokias Argentinos lietuvių emocijas sukėlė šis gestas, pagimdęs tą neįkainojamą bendrumo jausmą. Nors aš vienintelis žinojau apie šią staigmeną, mums visiems tai buvo didelė dovana.

Ką pavyko tuo metu nuveikti Lietuvoje?

Mes tiek daug nuveikė per tokį trumpą laiką dar nebuvo. Tą pačią dieną išvykome švęsti Joninių į Kernavę. Čia mes linksminomės iki 3 val. nakties, kadangi atvyko liaudiška kapela „Sutaras“, su kuriais mes palaikome labai gražius ryšius ir draugystę. Kolektyvas buvo atvykęs ir į Argentiną. Kitą dieną mes vykome į Trakus, išsinuomojome ten sodybą. Tada aplankėme Kauną, kur mus pasitiko šio miesto universiteto kolektyvas „Nemunas“. Buvo neįkainojamas momentas pirmą kartą susitikus abiem „Nemunams“. Viešnagės metu vyko didelis koncertas, vakaronė su nemuniečiais. Dar kitą dieną pavyko nuvažiuoti į Anykščius, pas šio miesto merą, į Panevėžį – pas šio miesto savivaldybės vicemerą. Paskui aplankėme Šiaulius, Kryžių kalną, Palangą, Nidą, kur ir apsistojome. Mus ten pasitiko Nidos kultūros centro „Kalnapušė“ šokių kolektyvas. Visi šie kolektyvai ir dar daug kitų lankėsi pas mus Argentinoje, o dabar mus priėmė čia. Su daugeliu Lietuvos kolektyvų mus vienija labai graži abipusė draugystė.

O paskui vyko Dainų šventė, kurią pradėjome liepos 1-osios koncertu Vilniaus Rotušės aikštėje, per renginį „Šimtas Lietuvos veidų – sujunkime Lietuvą“, kur veikė ir paviljonų miestelis. Buvo nuostabūs pasirodymai, užsimezgė nuostabios draugystės. Ir toliau vyko repeticijos bei pasirodymai. Ši veikla sukėlė didelį žiniasklaidos susidomėjimą ir mes atsidūrėme dėmesio centre. Bet tai yra gerai, nes per žiniasklaidą mes galime informuoti Lietuvoje gyvenančius lietuvius apie savo veiklą Argentinoje – kad esame lietuvių palikuonys, mylime šią šalį, jaučiamės jos dalimi. Apskritai, visos šios veiklos rezultatas – nuostabus. Tarp mūsų yra ir tokių, kurie galbūt ir nekalba lietuviškai, tačiau ant jų kūno galima pastebėti lietuviškos simbolikos, tatuiruočių su Lietuvis herbu „Vyčiu“ ir panašiai.

Argentinos lietuviams atstovavote ir liepos 8-11 dienomis vykusiame PLB Seime?

Taip. Šis Seimas man – jau ketvirtas (dalyvavo 2006, 2009, 2012, 2018 – aut.

past). Žinoma, čia jau kita pasaulio lietuvių veikla, susijusi su struktūra ir politika. Labai smagu Seimo metu sutikti lietuvius pasaulyje. Sužinoti, kaip jiems einasi, kaip jie dirba. Pagrindinė šio Seimo tema buvo aiški - referendumas, pilietybės išsaugojimas. Senoji Valdyba labai daug nuveikė, vien ką reiškė PLB inicijuotas, organizuotas Paviljonų miestas, kurį rėmė ir Vyriausybė, kitos valstybinės institucijos. Buvo gražus tarpusavio bendravimas ir bendradarbiavimas. Mus, pasaulio lietuvius, čia gyvenantys lietuviai priėmė išties labai draugiškai ir šiltai. Buvo juntamas noras su mumis bendrauti, sužinoti daugiau apie lietuvius Argentinoje.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Evelina Kislych-Šochienė

Asmeninio archyvo, Dariaus Šulco nuotr.

pasauliolietuvis.lt

„Lietuvybė pasaulyje“

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

